

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: DUMINEC'A.

<p>PRETIULU ABONAMENTULUI: Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . 5 fl.—cr. " " " " 1/2 anu 2 fl.50cr. Pentru Romani'a si strainetate pe anu 14 fr. " " " " pe 1/2 a. 7 fr.</p>	<p>PRETIULU INSERTIUNILORU: Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.; si mai sus 5 fl. v. a.</p>	<p>Correspondentiele se se adreseze la Redactiunea dela „Biseric'a si Scól'a.” Ér banii de prenumeratiune la „TIPOGRAFIA DIECESANA in ARAD.”</p>
---	--	--

Importanti'a lucrurilor mici in cestiuni mari.

Este unu feliu de porunca atât a vietii casnice cât si preste tot a unei vietii regulate, cá se pretiuiesci lucrurile mici, daca voiesci se poti ajunge lucruri si rezultate mari: Se pretiuiesci cruceriulu, daca voiesci se ai fiorini, si se pretiuiesci sutele, daca voiesci se ajungi la mii.

Avem si noi in biseric'a unu feliu de economia, unu feliu de viétia casnica. Administrám adeca nesce bani, adunati din denariulu veduvei cu menitiunea de a sustiené biseric'a si scól'a si a solvi dintrensii pre ceice slujescu acestoru doue insemnate institutiuni.

Naturalmente daca avem acésta casnicia, avem si detorinti'a cá se-o ingradim cu regulele unei bune casnicii, pentrucá cât mai repede se facem dintrens'a o casnicia de modelu si pentru viéti'a nóstra privata.

Si reguli avem destule, si de buna seama le vom fi si aplicandu bine.

Sunt ai nostri banii bisericeii si ai scólei, si neperatu nimenea nu uresce ceeace este alu seu, ci-lu ingrijesce.

„Sunt ai nostri bani bisericeii“ dice asemenea cu noi si cu biseric'a si poporulu. Si acestu soiu de ideia de proprietate este astadi destulu de latita in sinulu poporulu.

Cu acésta ideia este inse latita in poporu si o mica ideia gresita. Omulu adeca i-place, cá ori-ce ideia, si ori-ce regula se-o esplice in favorulu si in folosulu sen. Astfelu se intempla adesea, cá se audimu pre ómenii, cari au imprumutatu din banii bisericeii se dica cand este verb'a de a plati dupa acei bani interese, seau capitalu: „sunt banii nostri, mai potém intardiá cu solvirea cameteloru si cu solvirea capitalulu.”

Si adeverulu este, ca ai nostri sunt banii bisericeii; dar nu ai nostri, ai acelor'a, cari i-am imprumutatu, ci ai nostri, ai bisericeii cá totalitate cá corporatiune. Ér noi cei cari i-am imprumutatu, cá se ne ajutam cu densii in lipsele nóstre, nu cá se nu-i mai dãm inapoi corporatiunei, a carei'a proprietate sunt, ci cá se-i restituim, asia precum i-am imprumutatu, si pentru folosintia, respective din cascigulu, pre carele l'am realizatu cu densii se dãm o parte sub titlu de camete si bisericeii proprietarie.

Nu se intempla inse in totu loculu astfelu. In multe locuri ómenii, cari detorescu bisericeii, nu platescu interesele nici regulatu, nici neregulatu. Cum, cum nu, s'a introdusu in acésta privintia o practica fórte pagubitória. Cand vine capetulu anulu, ómenii nu platescu interesele, ci acestea epitropi'a le adaoge la capitalu, innoiesce obligatiunea cu adaosulu intereseloru. In capitalulu bisericeii se aréta in form'a acést'a unu feliu de sporu, capitalulu sporesce. Si adeverulu este, ca pre chartia, in socotéla, banii bisericeii au devenitu mai multi, si lucrurile se aréta, ca mergu de minune. Biseric'a inaintéza in economi'a ei.

Este inse óre reala acésta inaintare?

Practic'a vietii in multe parti ne spune, ca nu.

Banii bisericeiloru nóstre sunt dati imprumutu pre la credintiosi mai cu seama in sume mai mici. Si sunt dati imprumutu si la ómeni mai cu stare si si la ómeni cu mai putiena avere. Apoi faptu este, ca daca este verb'a de plata, si celu seracu si celu bogatu platesce cu mai multa usiurintia o suma mai mica, decât o suma mai mare.

In urmare daca detorasiulu micu alu bisericeii ar fi fost silitu inca din anulu primu, cá se solvésca o suma mica de interese, cât se veniá adeca pentru a-

nulu primu dupa capitalulu imprumutatu, l'am fi scutitu neaperatu de a deveni prin o neplatire de camete urmata pre alocuri sistematice in decursu de mai multi ani, unu datorasiu mare, cand silitu la plata, trebue sè-se opintésca multu, cá se póta satisfice unei indetoriri mici, dar unei indetoriri devenite prin neglenti'a de mai multi ani o sarcina grea si póteca de multe ori nesuportabila.

Acésta neglenti'a, carea apésa de sigur in prim'a linia asupra organeloru bisericesci din parochia, are doue urmări fórte pagubitórie, si anume detorasiulu micu devenindu detorasiu mare este ingreuiatu preste mesura, si de multe ori, cá se-si póta platí datori'a, trebue sè-se nimicésca pre sene; ér in ceea ce privesce biseric'a, fórte de multe ori s'a intemplantu, ca astfelu de detorasi devenindu incapabili de a solví, biseric'a a perdutu si interese si capitalu.

Si daca ne-vom pune intrebarea, ca de ce s'a intemplantu in trecutu si de ce dóra se mai intemplantu acést'a si astadi astfelu, — respunsulu dupa observările nóstre este, ca inca nu ne am deprinsu toti si in totu loculu a dá baniloru bisericesci importanti'a, pre carea o au acesti bani in desvoltarea nóstra culturala si nationala. Am privitu de buna seama de unu lucru micu, cand s'a intemplantu se vedem, ca cutare sume mica nu se platesce la timpu, seau cand am spesatu din gat'a alta suma mica pentru lucruri, fara de cari biseric'a potea se fia fórte bine, si altele si altele.

Ei bine, ast'a asia s'a cam intemplantu, dar daca ne-am intrebá, ca carea ar fi astadi starea capitaleloru bisericesci, daca nu s'ar fi intemplantu pre unde s'a intemplantu astfelu de neglenti'a in lucruri mici, convinsi suntem ca astadi am avé nesce capitale multu mai insemnate, si scutiti am fi de multele neplaceri si greutáti, pre cari le intempinám ori de câte ori vorb'a este se facem câte unu pasu inainte.

Averea bisericei si a bisericiloru este unu lucru de o insemnatate nepretiuata in desvoltarea nóstra atât culturala, cýt si economica. Lad'a bisericii este unu felu de cassa de pastrare in fiecare comuna, menita a îngrijí, cá denariulu, pre carele lu-punu credintiosii in tasu se crésca si se sporésca, se devina unu capitalu, carele cu timpulu se scutéscá pre credintiosi dela contribuirile, pre cari trebuiescu se-le presteze astadi pentru sustinerea bisericei si a scólei, — si in acelasi timpu o cassa de pastrare, din

care se póta imprumutá la casu de lipsa fiecare credintiosu câte o suma, cu carea pre langa camete mici se-si póta ajutá in lipsele si trebuintiele sale.

Se trudescu, si se se opintescu astadi ómenii, cari cugeta, din tóte puterile se infientieze bance si totu felu de institute de bani; si asociatiunea capitalulu a luatu in timpulu nostru unu aventu atât de insemnatu, incát la alte neamuri de ómeni mai ca nu este omu, carele se nu participeze cu ceeace a potutu crutiá la intreprinderile cele mari ale unei bance, seau institutu de creditu si de asigurare.

Noi avem, si respective am poté avé in fiecare comuna o banca poporala. Ni-se pare inse, ca aceste bance au pré putieni bani, decât se-se póta ridicá vre odata, si se póta deveni o adeverata putere in bisericá si in comuna.

Este unu felu de amagire si unu felu de retacire acestu modu de a vedé si a cugetá alu tuturor, cari vedem si cugetám astfelu, pentruca in casulu contrariu de sigur nu s'ar fi intemplantu cele ce s'au intemplantu, si cele ce dóra se voru mai fi si intemplantu astadi pre alocurea.

Banulu bine îngrijitu si bine administratu, fia elu in suma cât de mica undev'a gramada, dupa natur'a si menitiunea lui cresce, se face capitalu si devine putere, si inca unu factoru insemnatu in desvoltarea culturala si chiar morala a popóreloru.

Biseric'a catolica are de esemplu unu cleru fórte luminatu. Pentruce? Pentruca are cu ce se-lu crésca, si cu ce se-lu doteze. Biseric'a reformata din Ungari'a éra si are unu cleru luminatu, si sustiene o multime de scóle. Pentru ce? Pentruca este desvoltatu in unu gradu fórte mare sentiulu credintiosiloru de a contribuí pentru scopuri bisericesci-culturale, si capitalele bisericesci si scolarie crescu vediendu cu ochii, si cu ele impreuna cresce si sentiulu de contribuire alu credintiosiloru.

Doue lucruri putem invetiá din esemplulu acestoru doue biserici, si anume, din esemplulu bisericei catolice putem vedé valórea averii bisericesci pentru inteligenti'a si puterea de viétia si de activitate a organeloru ei, ér din esemplulu bisericei reformate putem invetiá, ca cu contribuiuri mici si dese, dar mai cu seama cu o buna administratiune putem formá capitalele trebuintióse pentru o desvoltare mai repede in bisericá si in scóla.

La noi esista tóte conditiunile pentru formarea capitaleloru bisericesci. Poporulu dupa putere contri-

bue cu denariulu seu la sporirea baniloru bisericesci; ér in statutulu organicu si in regulamente, dar mai cu seama in noi insine trebuie se aflámu destula garantia, ca bine vom administrá banii nostri.

Nu ne trebuie deci nimicu alt'a, decât se punem mai multu pretiu pre acesti bani, si se-ne deprindem a fi cu mai multa grija si cand incasám, si cand cheltuim denariulu bisericeii, carele este denariulu Domnului.

Va se dica ne trebuie in genere mai multa grije si mai multa precautiune in lucruri mici, daca voim se obtinemu lucruri mari.

Dar despre acésta vom vorbi mai pre largu in unu articlu viitoriu.

Santirea catedralei dela Curtea de Argesiu.

Solemnitatea pregatitoare a sfintirei catedralei.

(Continuare.)

Dupa acést'a, P. S. S. Episcopulu de Argesiu inuindu in sfintele aromate si in sf. miru vârfulu la patru prajini acoperite cu bumbacu, dede câte un'a din ele MM. LL. Regelui si Reginei, dlui ministru alu culteloru, ér un'a o opri P. S. S. Suveranii, P. S. S. Episcopulu de Argesiu si ministrulu culteloru facura cu aceste prajini semnulu crucei in 4 parti ale altariului apoi in biserica la templa, d'asupr'a ferestreloru, d'asupr'a interiorului bisericeii si in fine d'asupr'a intrarei principale a bisericeii.

Dupa aceea P. S. S. Episcopulu, insotitu de Suverani si de ministrulu culteloru, intrara din nou in altariu, facendu trei inchinaciuni innaintea sf. pristolu si serutandu sf. evangeliu, scrisa de insasi august'a mana a gratiosei nóstre Suverane, crucea si sf. pristolu, dupa care Suveranii, esindu din altariu, trecura la tronurile regale, ér P. S. S. Episcopulu esi in mijloculu bisericeii, unde erá asteptatu de cei 4 arhierii si 2 archimandriti imbracati in sf. odajdii si s'a inceputu oficiarea sf. liturghii.

Intregulu serviciu a tienutu aprópe trei óre, in timpulu carui'a nu se audiá de cât rugaciunele si cântarile, ce se innaltiau lui Ddiu. Rare ori s'a mai vedintu unu asemenea serviciu, care a fostu ascultat cu cea mai mare religiositate de Suverani si de intregulu poporu.

Ministrii streini, cari asistan, au remasu adêncu miscati de magnificentia solemnitatii acestui serviciu divin si au esprimitu la esire P. S. S. Episcopulu nestearsa impresiune, ce le a facutu aceasta pompósa solemnitate religioasa.

Dupa terminarea sf. liturghii, P. S. S. Episcopulu de Argesiu Ghenadie, imbracatu in vestmintele sacerdotale, cu mitra pe capu si cu cârja in mana, esindu din sf. altariu si viindu intre sfesnicele cele

mari, in fati'a Suveraniloru si a poporului, rosti urmatorulu cuventu :

Sire ! Dómna si iubiti crestini !

Astadi, cand tresalta in ceriu de bucurie sufletele primiriloru fondatori ai acestui minunatu monumentu, Neagoe Voda si Despin'a Dómna, vedindu la câta marire s'a ridicatu biserica de catra demnii Loru urmasi si iubiti Suverani ai poporului romanu, sufletulu meu, miscatu mai multu de cât ori si cand in viéti'a mea, simte si este patrunsu de cea mai adenca bucurie.

Sire !

Nici odata acestu sf. locasiu n'a fost mai stralucitu cá in acésta óra. Nici odata n'a simtitu poporulu romanu mai mare bucurie sufletésca ca acum, cand Ve are in mijloculu seu si acésta sfânta si stralucitoare biserica, care reedificata in dilele Vóstre, s'a si imbracatu in vechea ei splendóre.

Voi, alesulu poporului romanu si unsu a lui Dumnediu, n'ati fostu de cât o adeverata fericire a acestei tieri padita de Ddiu, credincioasa si crestina.

Prin Voi si faptele Vóstre se glorifica Dumnediu, se maresce si se mandresce poporulu romanu. Fapte de acestea lucrau vitejii de odinioára ai neamului nostru !

Voi pe campulu de resbelu ati condusu pe fi Romaniei, si i-ati incununatu cu laurii victoriei, a-ti indeplinitu ultim'a vointia a strabuniloru, a-ti complectatu oper'a loru, a-ti implinitu visulu romaniloru si in sfersitu a-ti impodobitu tier'a cá pe o mirésa cu coron'a, ce i-se cuvine.

Acést'a marire, acést'a glorie se vede, cà Provedinti'a Vi le pastrá Voue, inca de când marele patriotu Ioan Constantinu Bratianu, primul ministru, care ca altu profetu Samuilu a fost tramisu se Ve aduca frumos'a veste de chemare, ce Dumnediu si tier'a Ve facea inca din cea mai frageda vârsta.

Sire !

Toti Romanii dam atentiunea asupr'a muceii Vóstre dela 1866 si pana astadi ; toti suntemu convinsi de marimea si progresulu, la care a ajunsu tier'a in timpulu de fatia. Ne bucuramu mai alesu, cá biserica a inceputu se-si ea sborulu catra vechi'a ei splendóre.

De aceea glorificamu pe Ddiu cu tóta inim'a si cu tot sufletulu, in tot minutulu diu'a si nóptea.

Vom pastrá dar Voue si guvernului Vostru pururea recunoscintia.

Faptele stau de fatia ; ceea ce nu s'a pututu face de secole, se face astadi in dilele Vóstre pentru intarirea si marirea nóstra. Cele mai multe biserici monumentale s'au readusu in starea loru primitiva prin initiativ'a si august'a Vóstra patronare. La Iasi s'a reedificatu biserica sf. Metropolii si biserica Treierarehi, la Têrgoviste biserica vechei Metropolii, si aici in vechea resiedintia din Eparhia Argesului s'a ridicatu falnicu si mandru acésta biserica catedrala,

care face fal'a Romaniei si admirati'a tuturoru popóreloru.

Istori'a ne spune, cà fapte de acestea, cu cari M. V. impodobiti tronulu si asigurati viitoriulu tiei, au máritu totdeun'a neamurile. Biseric'a ne-a salvatu totdeun'a; cu biseric'a a-ti lucratu si biseric'a V'a ajutat.

Devis'a Vóstra „Nimicu fara Dumnedieu“ duce la fericire si la mántuire pe ori ce poporu. Acésta cale, pe care mergeti M. V. s'o imbratisieze cei actuali, cá generatiunile viitoare se póta avea temelie de credintia, frumóse obiceiuri si de fapte virtuóse, prin cari se ne urmeze si cu cari se ne glorifice si ei pe noi cá si noi pe parintii nostri.

Credinti'a stramosiésca si bisericile nóstre monumentale si-au gasitu sprijinulu cuvenitu si s'au ridicatu si se ridica cu fruntea stralucita spre ceriu pentru glori'a sfintei Treimi si a Maicei Dlui si pentru fal'a neamului romanesc.

Si ce dovada mai mare despre dragostea gloriolui nostru Rege si a gratiósei nóstre Regine pentru cele sfinte si nationale, decât reedificarea si impodobirea acestei case dumnedieesci cu tóta stralucirea cea veche?

Multiamescu Prea curatei si pururea feciórei Mari'a, protectórea acestui sf. locasiu, cà m'a invrednicitu si pe mine smeritulu, se ridicu sub acestu acoperementu divinú glasulu meu si se rogu pe celu Atot-puternicu cá se ajute Súveranului si Suveranei nóstre, se mérga innainte pe acésta cale si se sporésca sirulu fapteloru maretie si virtuóse, cu cari s'a impodobitu tronulu Romaniei.

Clerulu si poporulu romanu, pururea credinciosu Súveranului, care a condusu tíer'a pe calea prosperitátiei si a reinviatu virtutile stramosiesci pe campulu de glorie alu independintiei, aduce multumirile sale respectuóse si devotamentulu seu catra Acel'a, ce n'a uitatu nici in timpulu resbelului datori'a catra sf. Altariu si ridicarea acestui sacru monumentu din ruin'a, in care cadiuse de diecemi de ani.

Cu multe odóre noue si frumóse s'a impodobitu acést'a bisericá marétia, cu care se mandreste Eparchi'a Argesiului in Romani'a intréga. Dar nici unulu nu intrece acésta sfanta evangélie scrisa cu o rabdare ingerésca de aceeasi mana Augusta, care a legatu ranele vitejiloru nostrii cadiuti pe campulu de glorie.

Binecuventatu fie acestu sfantu odoru! Binecuventati fie acei ce o vor ascultá si se vor adapá din acestu isvoru alu cuventului dumnedieescu, care a scapatu omenirea de sclavie si a deschisu portile ceriului tuturoru credinciosiloru.

Binecuvintéza Dumnedieule Atot-puternice pe iubitulu si vítézulu nostru Rege Carol I, pe gratiós'a si piós'a nóstra Regina Elisabet'a, pe ministrii tiei, pe clerulu nostru, pe vitejii nostri ostasi, urmasii credinciosi ai strabuniloru lor, si pe tot poporulu romanu, ca se invinga tóte reutatile si se pue sub

picióre pe tot vrasimasiulu si pismasiulu, pentru fericirea acestei scumpe tiei si intarirea credintiei parintiloru nostrii.

P. S. S. erá miscatu pana la lacrimi de o bucurie legitima, vedindu-se indeplinitu acestu mare actu nationalu si religiosu, care va adaogá o pagina stralucita la istori'a gloriósei domnii a iubitiloru nostri Suverani.

Apoi toti parasira sf. locasiu si MM. LL. Regele si Regin'a, avendu in fatia clerulu, corpulu diplomaticu, pe ministrii tiei, oficerii superiori, persónele oficiale si multimea, se oprira in fati'a bisericiei, unde, in capulu scarei, M. S. Regele, cu o vóce tare si fórté miscata de imposant'a solemnitate, rosti unu discursu, pe care vi l'am comunicatu deja telegraficu si care a fost publicatu de alta data.

M. S. sfersindu discursulu, care a fostu ascultatú cu o fórté mare bagare de séma si intreruptu de urári entusiaste ale poporului, ridicá mân'a drépta spre ceriu si unu strigatu de „Traésca Romani'a!“ isbueni din adénculu inimei Sale.

Poporulu intr'unu glasu, respunse de repetite ori prin strigatulu de „Traésca M. S. Regele si M. S. Regin'a,“ cari strigate faceau se resune vaile si dealurile de prin prejuru.

M. S. Regin'a, fórté miscata, luá de mána si felicitá intr'unu modu caldurosu pe Augustulu Seu Sotiu, iubitulu nostru Suveranu.

M. S. Regele, care a datu dovedi, cà nici glon-tiulu inamicului nu-Lu misca, erá fórté emotionatu, atát de impunetóre erá acésta solemnitate.

D. D. Sturdz'a, ministru culteloru, respunse MM. LL. Regelui si Reginei.

Discursulu dlui ministru asemenea vi l'am comunicatu si a fost publicatu alta data.

Dupa terminarea discursului dlui ministru alu culteloru, ale carui urári au fost desu repetite de poporulu entusiasmatu, MM. LL. Regele si Regin'a primira respectuósele felicitári ale clerului, ale corpului diplomaticu si ale ministriloru tiei.

Apoi marele nostru poetu, bardulu dela Mircesci, recitá urmatórele versuri, cari meritá a fi cetite si recitite de intrég'a romanime:

© D A.

I.

Románu 'n timpuri de resbóe
Pentru a-lu seu tiermu din mosi-stramosi
Versá tot sângele-'i siróe
De se umbriá sub nori rosi.
Elu 'si inchiná mándr'a sa frunte
Numai la Ceriu voidu pe locu
Se stee 'nnaltu precát unu munte
Intre-a lui tíera si 'ntre focu.

II.

Apoi in timpuri de cadere,
Cát erá ceriulu ne'nduratu,
Elu stá pe gânduri in durere,
De mari risipuri rezematu,

Si ascultá plinu de uimire
Glasulu loru tainicu sioptitoriu.
Ce-i pomeniá de-a lui marire
Si in trecutu s'in viitoriu.

III.

Românu 'n timpu de resuflare
Cu alu seu palosiu vitejescu
Cladiá multu tainice altare
Sub scutul domnului cerescu,
Cá se privésca lumi si sóre
Cum neamulu seu si-a lui cladiri
In veci remanu neperitóre
Pintr'ale lumei sguđuiri.

IV.

Cum de mesur'a multu marétia
A numelui, ce-a mostenitu,
Elu stá cu sórtea-'i fatia 'n fatia,
Ea crâncena, elu neclintitu.
Er când suflá vântu de peire,
Cum elu in cale-'i falnicu stá,
Si pentru a tierei mântuire
Vântulu opreá si-lu infruntá.

V.

Curte de Argesiu! cá si tine
Aprópe-a fostu elu de mormentu,
In ochii lifteloru streine
Pareati voi stersi de pre pamentu,
Dar cât unu stêlpu e in picióre
Nu cade templulu darimatu,
Si nici unu neamu vitézu nu móre
Cât elu mai are-unu fiu barbatu.

VI.

Unu singuru omu de viatia tare
Pórta 'n sínu mii de ómeni tari.
Precum o ghinda 'n cójei are
Unu verde codru de stejari.
Er prin iubirea de mosie
Si prin credinti'a in Dumnedieu
Unu omu platesce cât o mie,
Stepânu pe viitoriulu seu.

VII.

Asia tu, Curte legendara,
Asia tu, dragu românu poporu,
In curs'a sórtei multu amara
V'ati datu unu sacru ajutoriu,
Si éta-ve adi ér cu fala
Stralucitori prin har cerescu,
Elu sub o mantie regala,
Tu sub vestmêntulu ingerescu.

VIII.

Elu vine-O! sfânta monastire,
Cu bratiile pline de cununi,
Dupa trei secolu se te-admire
Cá pe-o minune intre minuni.
O! monumentu sórtea 'ti-e mare!
Sub neaosiu domnu ai fostu claditu,
Si 'n mândra-ti noua reinaltiare
Adi sub unu rege esti sfontitu!

IX.

Privesce 'n juru, privesce 'n zare
Umbrele mari a celoru morti,
Care-'ti trimitu o inchinare
De pe-ale vecinicieii portii.

Marirea t'a este deplina;
Geniu a fost numele teu.
Esti demnu de-o natie crestina,
Esti demnu locasiu de Dumnedieu!

D. V. Alecsandri a fost felicitatu de Suverani
si de persónele presente si aclamatu cu entusiasm
de poporu.

Apoi MM. LL. Regele si Regin'a descinsera in
curtea Catedralei, unde M. S. Regele trecu in revista
trupele de parada, cari aclamara pe Suverani si cari
apoi, avendu in fruntea loru pe dnii generali G. An-
ghelescu si Vladescu, defilara in cea mai buna ordine
pe dinnaintea Suveraniloru.

Dupa aceea MM. LL. Regele si Regin'a intru-
nira in jurulu Loru poporulu si, Suv. cu afabilitatea
Loru obicinuita, se intretienura la vorba cu satenii,
caror'a le impartira od'a domnului V. Alecsandri, pu-
blicata intr'o carte luxósa brosiura, formatu mare, a-
vênd atât pe coperta cât si inlauntru fotografi'a ma-
retiuului monumentu.

'Mi este peste putintia, se descriu bucuri'a si
entusiasmulu sateniloru, vediendu in mijloculu loru pe
iubitii nostrii Suverani.

Nici odata n'am vediutu o mai mare influentia.
Erau peste 25,000 de ómeni, cea mai mare parte
tierani, veniti din tóte unghiurile tieriei, chiar din
cele mai departate. Am vorbitu chiar cu tierani ve-
niti intr'adinsu din vêrfurile muntiloru judetiului Ne-
amtii, pentru a vedé pe MM. LL. Regele si Regin'a
presidându o serbare atât de nationala si religiósa.

Erá o privesce din cele mai incântátore a vedé
dealurile acoperite de tierani si tierance, imbracati in
frumósele loru costumuri, cari variau diferitele locali-
tati, de unde erau.

Diu'a de 12. Octomvre va remâné o di nestérta
in memori'a loru, mai intaiu pentru cà au asistatu la
unu actu atât de maretiu si nationalu si alu doilea,
pentru cà au avutu in mijloculu loru câteva momente
pe iubitii nostrii Suverani cari, fiindu fideli
simtieminteloru romanesci si crescinesci ale fostiloru
nostrii Suverani, aratá fórté mare sollicitudine pentru
biserice'a romana.

La ór'a 2 aprópe, MM. LL. Regele si Regin'a
esira din curtea Catedralei, urmati de poporu si se
indreptara spre localulu seminariului, unde erá prega-
tita o masa, la care Suveranii binevoira a intruni ele-
rulu, corpulu diplomaticu, ministrii si tóte notabilitá-
tile din localitate si din Bucuresci.

La acestu dejunu, d. Gusti vice-presiedintele se-
natului, ridicá unu toastu, care entusiasmá, in gra-
dulu celu mai mare pe asistenti.

Betranulu poetu alu Iasiloru dovedí, si cu acés-
t'a ocaziune, cà are tot o inima de tineru.

Éta acestu toastu :

Toastulu dlui D. Gusti.

Dati cupele de auru, cupele de argintu ale lui
Neagoe-Voda, ca se serbatorimu cu ele la acésta di

stralucita, care cu dragoste ne desfasura si acum scump'a s'a memorie, de si sunt trecute peste trei veacuri si jumetate. Este sfanta si miraculoasa biseric'a s'a Curtea-de-Argesiu, la a carei'a restaurare Capulu tiei ne-a intrunitu. De abia catev'a dile sunt, de cand pe resfatiatele campii ale Buzeului, in mijloculu a mii de cavaleri la scol'a vitejiei strebune se vedea, alergandu si priveghindu marele Capu alu armatei nostre; a dou'a s'au a trei'a di sbura in mijloculu marei cetati a lui Bucuru, la scol'a luminei, inaugurandu unu focaru de invetiamentu; astadi este aci la polele altarului secularu, plecandu-si cu umilintia fruntea innaintea puterei dumnediesci, la acesta sfanta scola a credintiei nostre strebune, din alu carei'a pragu cu voce umila, dar detunatore, arata marirea ddiesca poporului betranu si tineru si armatei, marturisind'o si invocand'o de a protege in veci Romani'a, care cu tarie crede in ea. Acesta voce este a Regelui nostru, dar alaturea cu elu priviti pe acesta femeie. pe a carei'a frunte coron'a regala stralucesce cu atat'a vrednicie; priviti pe acesta femeie, a carei'a fatia se impodobesce de virtuti crestine: ea-i dulce mangaiere seraciloru, e mana ingrijitoare si tamaduitoare bolnaviloru, e sora de caritate si muma de orfani; pietatea sufletului Seu a facutu ca cu fragedele, dar maiestrele Sale mani, se se depuna astadi la acestu maretiu altaru pretiosulu prinosu si tezauru crestinescu, unu evangeliu scrisu si bogatu ornamentatu de femeea-Regin'a. Acum, cand la acesta masa se frange si se mananca panaa tariei si se bea vinulu bucuriei, de nu vedu cupele lui Neagoe-Voda, avem inimi curate si buze neintinate, cu cari bandu se srigamu: Glorie bisericei nostre; scumpa si neperitoare amintire fundatoriloru Curtii-de-Argesiu; marire si fericire Voe Rege Carol si Regina Elisaveta. Traesca Romani'a!

Dupa dejunu MM. LL. s'au reintorsu in Catedrala unde, admirandu inca odata acestu maretiu monumentu, au semnatu spre amintire intr'o condica, in care semnara apoi clerulu, ministrii streini, ministrii tiei si intregulu poporu. Apoi se reintorsera la resiedinti'a regala, in aceeasi ordine care a presidatu la sosire.

Cortegiulu regalu mergea la pasu din caus'a multimei care, in totu percursulu, aclama pe Suerani prin strigate de: „Ur'a! Traiesca Maiestatile Loru!“

In piati'a cea mare a orasiului canta music'a si o hora mare de tierani si tierance era intinse.

La 4 ore MM. LL. Regele si Regin'a au esitu prin orasiu in trasura „à la Daumont“ si s'au preumblatu pe sioseau'a Râmnicului-Vâlcea. Trasur'a regala era escortata de trasur'a dlui prefectu de Argesiu si urmata de alta trasura, in care se aflau dlu ministru Radu Mihaiu, dlu colonelu Budisteanu si dlu primariu alu orasiului Pitesci.

La întorcere Sueranii au visitatu pe P. S. S.

episcopulu de Argesiu Ghenadie. cu care impreuna au visitatu biseric'a domnesca, o biseric'a de petra claudita cu 200 ani innaintea Curtii-de-Argesiu si scol'a din curtea acestei biserici.

Dupa ce au admiratu interiorulu acestui sfantu locasiu, MM. LL. Regele si Regin'a au esitu in curte si au visitatu mormintele parintiloru dlui I. C. Bratianu si pe acel'a alu fratelui dsale, dlui Teodoru Bratianu, mortu acum vr'o 5 ani. Apoi Sueranii s'au dusu la scola, unde au binevoitu se distribue eleviloru brosiuri cu istoriculu catedralei Curtii-de-Argesiu.

La 5^{1/2} MM. LL. Regele si Regin'a au primitu pe innaltulu cleru, er la 7 ore avura locu doue pranzuri, unulu la palatu si altulu la seminariu.

La pranzulu dela palatu a fostu invitati 38 persoane, printre cari potu cita pe I. P. S. S. Mitropolitulu Moldovei, dlu si dn'a T. Maiorescu, dn'a Radu Mihai, dlu ministru Stojolan, d. V. Alecsandri, dlu D. Gusti, d. si dn'a S. Populeanu, d. colonelu Gorjan d. Lecomse, d. Gr. Tocilescu, d. Andrei Ionescu deputatu si primariulu orasiului Belradu, etc., er din localitate d. si dn'a D. Sterescu, d. si dn'a dr. Ionescu, dnii Munteanu, Matache Protopopescu.

La pranzulu dela seminariu a fostu invitati clerulu corpulu diplomaticu, ministrii, generali si altii.

P. S. S. Episcopulu de Argesiu, Ghenadie, a ridicatu unu toastu pentru MM. LL. Regele si Regin'a; unu alu doilea toastu a fostu ridicatu de dlu ministru Sturz'a pentru corpulu diplomaticu.

La acestu toastu a respunsu E. S. comitele Torielli, ministru plenipotentiaru alu Italiei, care, in calitatea s'a de decan alu corpului diplomaticu, si-a exprimat admiratiunea s'a pentru maretiu monumentu religiosu si adanca impresiune, ce i-a produsu solemnitatea sfintirei!

Ser'a avu locu din nou o manifestatie cu turtie si musica a multimei imense, care asistase la serbarea de diminetia, er pe unu dealu din fati'a palatului se trasera focuri de artificii.

Veseli'a tienu pana tardiu noptea.

La 10 ore MM. LL. Regele si Regin'a se trasera in apartamentele Loru, dupa ce insa mai intai se aratara de mai multe ori la ferestra pentru a multumi poporului, cu totulu transportatu de bucurie si care continuu aclama pe Suerani.

Am uitatu se spunemu, ca tot Dumineca, dupa serviciulu sfintirei s'a servitu poporului in curtea seminariului din partea ministeriului cultelor si a P. S. S. Episcopului Genadie, o masa, la care s'a ospatatu mii de locuitori. Pentru acesta masa s'a taiatu 7 vaci si s'a intrebuintiatu 5000 de pani.

(Va urma.)

Inaugurarea unei scole.

Sambata, 25. Octomvre curentu, s'a inauguratu in Bucuresci deschiderea cursuriloru scolei normale

primare de institutori. Cu acésta ocaziune d. Dimitrie Sturdza, ministrulu instructiunei publice si alu cultorloru, tienù discursulu urmatoru :

Dòmniloru profesori ! O noua scóla se deschide, menita a da o noua impulsione si o noua dezvoltare invetiamentului publicu.

Scól'a este unu sanctuaru, o biserica, in care tóta gandirea trebuie se fie purtata de o consciintia curata si sincera, in care cei ce o conduc si cei ce asculta trebuie se fia egalu insufletiti de o singura idee si de o singura simtire. Scól'a trebuie se fie mai nainte de tóte unu sanctuaru nebanuitu de nimeni si iubitu de toti. Pentru acést'a ea trebuie se fla oglinda adeverului si a ordinei, a dreptatiei si a disciplinei.

Sciintiele suntu basate pe adeveru si pe cercetarea lui, si de aceea si scól'a e nedesparsitia de adeveru. Numai o expunere clara si corecta e in stare se cuprinda mintea si inim'a si sè-se intiparésca in consciintia nóstra astfeliu ca se fia un'a cu noi. O expunere clara si corecta este inse si adeverata ; ér o asemenea expunere nu póte existá unde adeverulu nu a intratu si in practic'a dilnica a vietii.

Omulu e o fiintia, care are in tóte o coustruc-tiune de o logica extraordinara. Neadeveratu in scintia si adeveratu in viétia, neadeveratu in viétia si ade-veratu in scintia sunt situatiuni ce nu potu se fia. Primulu pasu spre reu, ca si exemplulu reului sunt contagióse, si precum unu preotu viliosu este o monstrositate, de care ori ce omu se infioréza, asemenea si unu invetiatoriu, care nu calca in viétia s'a pe calea adeverului, nu póte se fia unu invetiatoriu bunu si de influentia patrundietóre asupra eleviloru sei.

La ce ar si servi o prelegere bine facuta, déca, ca rescumparare sciintiei date, se sadesce in inim'a elevului nerespectarea adeverului pe teremulu practic u alu vietiei. Mâne ori poimâne si sciintia va trebui se platésca birulu ei neadeverului.

De lumin'a adeverului ne incaldimu noi toti si prin urmare si scól'a. Omulu celu adeveratu scie ce vré si unde merge : elu e totdeún'a impacatu cu consciintia sa si nu siovaeste nici odata.

De aceea in scóla trebuie se stralucésca adeverulu la profesori si la elevi. Nici unii nu trebuie se-si descarce pe alti vin'a minciunei, care e sorgintea tuturoru vitieloru. Fiecare trebuie se urmarésca adeverulu, se-si impuna adeverulu, se gandésca la elu diu'a si nóptea, se nu se departeze de elu unu singuru minutu, si se cugete necontentitu, ca celu mai micu neadeveru ce ne ése din gura séu care 'si ia trupu in faptele nóstre nu se póte acoperi, ci este inscrisu pe pagin'a cea négra a vietiei nóstre de acelu care insusi este adeverulu si judecatoriulu celu dreptu alu tuturoru.

Déca acésta este asia pentru orice scóla, cu atât mai multu in scól'a in care crescú viitorii inventori ai poporului. Ar fi celu mai mare pecatu ce am puté comite, cand in acésta scóla, prin vorbe séu prin

fapte, in expunerea obiectelor ce sunt a se invetiá séu in viétia dilnica, nu s'ar respandi si nu s'ar respectá cultulu si cunoscintia adeverului, cand inca s'ar ajunge a-se falsificá si a-se rataci mintea si inim'a tineriloru ce ni s'au incredintiatu de natiune intr'unu mare scopu culturalu.

Cultivarea adeverului inse duce la practicarea dreptatii, fara de care societatea omenésca nu póte se existe, caci simtiementulu dreptatiei este care alinéza si orbirile si pornirile ómeniloru.

Si unde este dreptatea mai necesara decât in scóla, unde o abatere dela ea póte deveni mai usioru germinele unei cangrene morale ce arde consciintiele cele tinere, fragede si neotielite inca.

Dar adeverulu nu póte prinde radecini acolo, unde nu e stabilita ordinea. Pentru scóla ordinea e totu atât de necesara ca si aerulu pentru omu. In atmosfera ce se produce de ordinea scolara invetiatur'a si moralitatea crescú si se intarescu.

O scóla fara ordine este o móre fara apa, a disu Amosu Corneniusu, unulu din fundatorii sciintiei pedagogice. Precum adeverulu trebuie se fia in tóte, asemenea si ordinea. Cea mai mica desordine in scóla cá si in viétia omenésca este coltiulu celu micu, de unde se acatia vitiulu ca se se introduca si se distrugea cele mai maretie conceptiuni. Ordinea incepe dela curatieni'a externa, se intinde asupra regulei de paditu in ocupatiunile nóstre de tóte dilele, asupra mersului intregu alu vietiei nóstre. Ordinea este inim'a disciplinei, carei'a fiacare dela micu pana la mare, dela copii pana la betrani, trebuie sè-se supuna, pentru ca respectulu legei si supunerea la lege pentru indivi ca si pentru popóre e singurulu mijlocu de propasire si de inaintare sigura in cultura.

Practicarea adeverului si a dreptatii, a ordinei si a disciplinei de catra profesori, pentru ca scolarii se invetie a iubi si a practicá si ei la rendulu loru aceste virtuti, acésta este conditiunea cea mai esentiala a unei scoli, carea vré se fia fundata pe base solide.

Càci in fine, care e scopulu finalu alu scólei, de nu a formá ómeni muncitori si onesti parinti de familia, cari se scie se-si aduca renduiéla casei si se-si crésca copii, vrednici cetatieni, cari se-si iubésca si se-si respecteze din fundulu inimei patri'a loru, legile sub cari traiescu si Suveranulu care ii-povatiuesce.

Sunt convinsu, dloru profesori, ca pe langa partea sciintifica, unde veti cautá a introduce metodele de invetiamentu practicate cu succesu in tierile conductóre a culturei, d-vóstra ve veti da tóte silintiele pentru ca se radicati partea morala a scólei atât de susu, ca si d-vóstra si scolarii d-vóstra se traiti in ea si prin ea, aflându in scóla mediulu vietiei si alu actiunei d-vóstre.

Sunt convinsu ca si d-vóstra, scolariiloru, veti cautá, prin silintie neincetate, prin o purtare esemplara, prin iubirea, si respectulu scólei si a invetia-

toriloru vostri, se ve faceti demni de sollicitudinea ce are pentru voi M. S. Regele, a carui'a ochiu neadormitu veghéza asupra scólei. Elu scie ca scól'a este viitorulu natiunei si ca prin ea are sè-se intarésca tot mai tare edificiulu, ce intielepciunea si viteji'a sa a claditu.

Faceti cu totii, ca la incheierea anului, acesta scóla se fia ca o stea stralucitoare, la care cu totii se ne uitamu cu dragu si de care cu totii se ne incaldimu inimile si sufletele.

Se traiésca pré iubituulu nostru Rege si pré gratioasa nóstra Regina!

Se prospereze acésta scóla si poporulu romanu!

D i v e r s e.

* *Ofertu pentru seminariulu aradanu.*

Parintele Georgiu Drimbea, parocu in Toboliu, carele in anulu 1884 a colectatu dela poporanii nostri de acolo sum'a de 115 fl. v. a. — avendu in vedere progresulu si inaintarea acestui institutu de cultura a trimesu de nou dilele trecute pre seam'a seminariulu diecesanu sum'a de 25 fl. v. a. colectata dela urmatorii domni, si anume: Csillag Béla din pust'a Alceu 5 fl.; Poper Károly din P. Macea 5 fl.; Petru Kacsora 5 fl.; Ioan Tinko 5 fl.. Georgiu Abrudanu 2 fl.; Ioanu Onatiu 1 fl.; Ioanu Vid'a 1 fl.; Teodoru Cinele 1 fl.; de totu 25 fl. v. a.

Pentru acésta suma Pré Santi'a Sa, parintele Episcopu diecesanu a esprimitu in numele scopului atât dlui colectante, cât si dloru contributori multiemita.

Esprimandu-ne si noi multiemirile nóstre pre acésta cale dorimu. cá esemplulu parintelui Georgiu Drimbea de a contribui cu ceeace potem pre altariulu culturai nationale se afie cât mai multi imitatori!

* *Himenu.* Tenerulu Vincentiu Petroviciu, clericu absolutu, alesu parochu in Toraculu mare a incredintiatu de fiitóre socia pe dsiór'a Paulin'a, fiic'a parintelui Stefanu Opreanu, parochu si asesoru consistorialu din Nereu-Dugoselo. Li uramu si din parte-ne fericire deplina.

* *Biserica din Rusi'a.* Dnpre registrela oficiale Rusi'a are trei Metropolitii, 15 Archiepiscopi, si 75 Episcopi. Cu demnitate arhierésca mai sunt investiti inca alte 57 persóne clericale. In 380 monastiri se afla 6772 monahi si 4107 frati. Monastiri de calugaritie sunt 171 in care traescu 4941 calugaritie si 12,966 surori.

† *Necrologu.* Savu Dreganu, invetiatoriu in Ciciru, a incetatu din viétia, in anulu 48 alu etatii sale si in anulu 28 alu servitiului si pre carier'a invetiatorésca lasandu in celu mai profundu doliu pre doi fii si dóue fiice ale sale, precum si comun'a, carei'a i-a servitu unu lungu siru de ani cu atât'a zelu si credintia.

Fie-i tierin'a usióra si memori'a binecuventata!

* *O noua traducere a bibliei.* Diuarulu germanu „Vest Anzeiger“ ne spune, ca are se apara o noua traducere a bibliei, in limb'a germana, facuta exclusivu de femei. Pentrucà pana acum tóte interpretarile textelor sfinte sunt facute de barbati, dómnele germane dela „Vest“ au gasitu, ca mai multe versete favorabile textului loru au fost denaturate in pagub'a loru!... Cum este, de exemplu, istori'a privitoare la cóst'a lui Aeamu si la merulu Evei. Mai multe traductóre au fost desemnate, si au sè-

se puna indata a studiá limb'a ebraea si limb'a greca si se needee dovedi biblice despre inferioritatea sexului nostru, — care este fórte slabu.

* *Procesulu Romaniloru gr. or. din Brasiovu in contra Greciloru* s'a hotaritu septeman'a trecuta in a dóna instantia la curtea de apelu din Budapest'a. Acestu procesu s'a intentatu in contra' bisericii grecesci „St'a Treime“ in scopulu, de a ajunge in afacerile ce apartienu acestei biserici, precum si in ceeace privesce administrati'a, dar mai alesu afacerile de avere, la o paritate cu Grecii. In prim'a instantia (la tribunalulu din Budapest'a, delegatu de Maiestatea S'a, pentru pertractarea acestui procesu) actorii au fostu respinsi cu cererea loru. A dóua instantia a hotaritu in acelasi intielesu, formulându-se sententi'a cu deseversire in favorulu Greciloru, declarandu biserica a „Stei Treimi“ in parochi'a ce apartiene acelei'a de nationala greceasca. Spesele procesuale s'au esistatu imprumutatu. — Romanii vor apelá si la a trei'a instantia, la curtea de casatiune din Budapest'a.

C o n c u r s e.

Pentru deplinirea parochiei din Troiasiu, cu care e imbinatu si postulu invetiatorescu, se escrie concursu cu terminu de alegere pe Duminec'a din 23. Noemvre st. v. a. c.

Emolumintele preotiesci sunt: un'a sesiune pamentu la dealu, un'a gradina parochiala, birulu preotiescu dela 80 numere de case, socotindu-se de numeru câte un'a masura de cucuruzu sfarmatu, si stolele indatinat. Salariulu invetiatorescu e: 192 fl. in bani, 10 orgii de lemne, 8 jugere pamentu la dealu — parte aratoriu, parte padure, si cortelu cu gradina.

Doritorii de a ocupá aceste posturi sunt avisati, recursele prevediute cu tóte documintele prescrise — si adresate comitetului parochialu, a-le trimite parintelui protopopu Vasile Belesiu, in M. Radna.

Troiasiu, 26. Octomvre 1886.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: VASILE BELESIU, m. p. protopopu.

—□—

Din lips'a de recurrenti si a publicarii defectuose a concursului, se escrie de nou concursu pentru indeplinirea statiunei invetiatoresci dela scól'a a dóua paralela din San-Mihaiulu romanu, cerculu inspectoralu a Timisiorii cu terminu pe 30. Noemvre a. c. st. v., cand va fi si alegerea.

Emoluminte sunt:

1) Cortelu liberu cu $\frac{1}{2}$ gradina intravilanu, 2) in bani 150 fl. v. a. 3) pentru conferintie 10 fl. 4) pentru pausialu de scrisu 6 fl. 5) 40 meti de grâu, 6) 32 meti cubici de lemne din cari este a se incaldi si scól'a, 7) unu estravilanu de 300° si dóue jughere pamentu aratoriu clas'a I.

Doritorii de a ocupá acést'a statiune au se-si trimita recursele ajustate conform prescrieloru statutului org. si art. de lege XVIII, §. 6 din 1879, adresate comitetului parochialu parintelui Atanasiu Mercea in Paráz, — Temes-megyé — pana in presér'a alegerii, si sè se presinte intr'o Dumineca ori serbatóre spre a-si aretá desteritatea in cantarile bisericesci si tipicu.

San-Mihaiulu romanu, la 26. Octomvre 1886.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: ATANASIU MERCEA, m. p. preotu inspectoru scolariu.

—□—